نفت و انرژی

تأمین امنیت انرژی منطقه با امضای تفاهم‌نامه انتقال گاز روسیه به ایران

وزیر نفت با اشاره به امضای تفاهم‌نامه انتقال گاز روسیه به ایران گفت: با این تفاهم‌نامه افزون بر جهش قابل توجه سهم ایران در تجارت گازی جهان، امنیت انرژی منطقه و کشورهای همسایه به حجم قابل ملاحظه‌ای ارتقا می‌یابد.

به گزارش زمان به نقل از وزارت نفت، جواد اوجی در گفت‌وگوی تلفنی با بخش خبری ۱۴ شبکه یک سیما، توضیح داد: با تلاش دیپلماسی انرژی در دولت شهید رئیسی، تأکیدات مقام معظم رهبری و پیگیری‌های شهید امیرعبداللهیان عزیز، قرارداد انتقال گاز روسیه به ایران به ثمر نشست و این قرارداد اوج اقتدار دیپلماسی انرژی بود که در حضور سرپرست ریاست جمهوری، بین شرکت گازپروم روسیه و شرکت ملی گاز ایران امضا شد و دستاوردهای بزرگی برای هر دو کشور خواهد داشت. وی مهمترین دستاورد این تفاهم‌نامه را جهش بزرگ در سهم ایران از تجارت گازی جهان دانست و بیان کرد: ایران و روسیه ۶۰درصد ذخایر گازی کشور را به خود اختصاص دادهاند. در حوزه نفت بیش از ۶ میدان نفتی کشور از سوی شرکت‌های روس به تولید رسیده است و تولید روزانه بیش از ۱۵۰ هزار بشکه نفت از عایدی این قراردادهای توسعه میدان‌های نفتی با کشور روسیه است.

وزیر نفت تأکید کرد: در حوزه صادرات محصولات پتروشیمی و کاتالیست‌ها، دانش‌بنیان‌ها و تجهیزات، گام‌های همکاری خوبی نیز با شرکت‌های روسی برداشته شده است. اوجی با اشاره به اینکه با زیرساخت و خطوط لوله انتقال گاز موجود، ظرفیت انتقال روزانه یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون مترمکعب گاز در کشور وجود دارد، تصریح کرد: با این قرارداد، افزون بر تأمین امنیت انرژی ایران و کشورهای همسایه، منافع اقتصادی بزرگی برای هر دو کشور حاصل خواهد شد.

ایران قطب گازی منطقه می‌شود

نماینده نهبندان و سربیشه در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه امضای تفاهم‌نامه انتقال گاز روسیه به ایران با دیپلماسی موفق انرژی دولت سیزدهم به ثمر نشست، گفت: با اجرایی‌شدن این تفاهم‌نامه تهران به قطب گازی منطقه تبدیل می‌شود.

به گزارش زمان به نقل از شانا، مصطفی نخعی درباره توافق‌نامه انتقال گاز روسیه به ایران، بیان کرد: خوشحالیم که وزارت نفت بحث توسعه دیپلماسی انرژی را به‌صورت جدی دنبال می‌کند. بی‌شک انتقال گاز روسیه به ایران، تهران را به قطب گازی منطقه تبدیل می‌کند.

وی افزود: دیپلماسی انرژی دولت سیزدهم نمره قابل قبولی را کسب کرد و بطور کلی اقدام‌های زیادی از سوی دولت برای فعال کردن دیپلماسی انرژی انجام شده است. نماینده نهبندان و سربیشه در مجلس تصریح کرد: افزون بر این تفاهم‌نامه مهم، در بحث جذب سرمایه‌گذار خارجی در حوزه نفت و گاز به‌ویژه با روس‌ها تفاهم‌های خوبی انجام شده، همکاری خوبی بین ایران و روسیه در حوزه انرژی در حال شکل گیری است، این دو کشور تجربه‌های خوبی در حوزه انرژی دارند که با امضای تفاهم‌نامه می‌توان این تجربه‌ها را منتقل کرد. نخعی ادامه داد: امیدواریم این تفاهم‌ها با روس‌ها سبب قرارداد قطعی شود و شاهد گسترش و امضای قراردادهای نفتی و گازی با روسیه به‌عنوان شریکی راهبردی باشیم.

ایران رتبه ۲ رشد تولید نفت جهان شد

بر اساس آمارهای منتشرشده از سوی یک موسسه بین‌المللی، ایران با ثبت رشد ۱۹ درصدی تولید نفت و میعانات در سال گذشته، دومین کشور جهان از این نظر بوده است.

به گزارش زمان به نقل از ایرنا، آمار منتشرشده در گزارش مرور آماری انرژی جهان که از سوی موسسه انگلیسی IE منتشر شده نشان می‌دهد ایران رتبه دو جهان در افزایش میزان تولید نفت خود در سال گذشته را کسب کرده است. تولید نفت خام و میعانات ایران در سال ۲۰۲۳ با رشد ۱۹ درصدی نسبت سال قبل از آن مواجه شده و به ۳ میلیون و ۹۴۰ هزار بشکه در روز رسیده است. ایران در سال پیش از آن ۳ میلیون و ۳۳۱ هزار بشکه در روز نفت تولید کرده بود. رشد ۱۹ درصدی تولید نفت خام و میعانات ایران در سال ۲۰۲۳ که با وجود تداوم تحریم‌های غیرقانونی آمریکا به دست آمده است بیش از ۱۳ برابر متوسط رشد تولید نفت دنیا در این سال بوده است. کل تولید نفت خام و میعانات دنیا در سال ۲۰۲۳ با رشد ۱.۴ نسبت به سال قبل از آن به ۸۲ میلیون و ۶۳۶ هزار بشکه در روز رسیده است.

بر این اساس، ایران رکورددار رشد تولید نفت در میان تولیدکنندگان بزرگ نفت طی سال میلادی گذشته بوده است. در واقع بیشتر تولیدکنندگان نفت در این سال نه تنها رشد تولید نداشته‌اند بلکه با کاهش تولید مواجه شده‌اند. برای مثال تولید نفت خام و میعانات عربستان در سال ۲۰۲۳ کاهش ۸.۶ درصدی پیدا کرده است. تولید نفت عراق در این سال ۳.۹ درصد، کویت ۴.۳ درصد، عمان ۱.۵ درصد، امارات ۳.۴ درصد، الجزایر ۳.۴ درصد، و روسیه ۱.۱ درصد کاهش داشته است.

وزیر اقتصاد مطرح کرد:

رشد ۴۵۰ درصدی نرخ ارز در ۳ سال پایانی دهه ۹۰

وزیر اقتصاد با اشاره به اینکه در دولت شهید رئیسی از رسوب ۱۰۰ همت در حساب شرکت های دولتی جلوگیری شد، گفت: در سه سال پایانی دهه ۹۰ نرخ ارز ۴۵۰ درصد رشد کرد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، سید احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی در نشست خبری مشترک با داود منظور که به میزبانی سخنگوی دولت برگزار شد، ضمن اشاره به کارنامه ی وزارت اقتصاد در طول سه سال گذشته گفت: نرخ رشد اقتصادی کشور با احتساب نفت در طی سال های ۹۷ تا ۹۹ به طور میانگین حدود منفی ۲ درصد بوده است. رشد بدون نفت هم ۱/۱ درصد رقم خورده است. وی گفت: نرخ بیکاری ۸/۱۰ درصد که به ۸/۸ درصد در سه سال دولت شهید رئیسی کاهش یافته است. همچنین سرمایه گذاری از منفی ۷/۱۳ درصد به مثبت ۸/۳ درصد افزایش پیدا کرده است. خاندوزی گفت: صادرات غیرنفتی از حدود ۴۲ میلیارد دلار به بیش از ۵۰ میلیارد دلار رشد یافته است. به گفته وزیر اقتصاد، طبق گزارش بانک جهانی متوسط نرخ فقر از بیش از ۲۷ درصد به ۲۲ درصد کاشه یافته است. وی ادامه داد: در سه سال پایانی دهه ۹۰ نرخ ارز در بازار غیر رسمی که ۴۵۰ درصد افزایش داشت است. این اعدا نشان می دهد اقتصاد ایران در طول سال های ۹۷ تا ۹۹، سال های مناسبی برای اقتصاد ایران نبوده است. در واقع اقتصاد ایران همچون بیماری در مراقبت های ویژه بود که هم اکنون به بخش عمومی منتقل شده است. وزیر اقتصاد در حوزه ی اقدامات مرتبط با انضباط مالی خزانه گفت: تا پیش از دولت سیزدهم، پروژه های نظارت مالی هیچ کدام به تکمیل نشده بودند، پول ها در حساب سازمان های مختلف رسوب میکرد، حدود نیمی از دارایی های دولت، حتی شناخته شده در سامانه های دولت نبود. ما ابتدا تمام صورت های مالی بانک ها و سازمان های دولتی را شفاف کردیم. در حوزه خزانه داری از ۷۶ هزار حساب بانکی دستگاه های دولتی به حدود ۱۴ هزار حساب تجمیع شده نزد بانک مرکزی تبدیل کردیم و از این محل، از رسوب ۱۰۰ هزار میلیارد تومان جلوگیری شد. وی ادامه داد: با توجه به تشدید تحریم ها و سقوط درامد نفتی، ناچار بودیم که مسیر سختی را دنبال کنیم که حدود ۲ میلیون ۴۰۰ هزار مودی مالیاتی در کشور داشتیم که با احتساب حقوق بگیران حدود ۵/۵ میلیون نفر مالیات می دادند. این در حالی است که با شناسایی قرارهای مالیاتی هم اکنون ۵/۱۲ میلیون نفر مالیات می پردازند و این بار مالیاتی تقسیم می شود. ۱۹ میلیون دستگاه کارتخوان در کشور وجود داشت که برخی از آن ها ۲ هزار میلیارد تومان سالانه گردش سالانه داشتند که امروز این ۱۹ میلیون کارتخوان به ۹ میلیون کارتخوان با پرونده و شناسه مشخص تبدیل شده اند. ۳۵ درصد کل بار مالیاتی کشور را ۷۰۰ شرکت بر دوش میکشند که نشان از تمرکز بر بزرگان و مودیان مالیاتی بزرگ دارد. وی ادامه داد: دولت همچنین نرخ مالیاتی شرکت های تولیدی را ابتدا از ۲۵ درصد به ۲۰ درصد و سپس به ۱۸ درصد تقلیل داد که تمام این اقدامات برای رونق تولید در کشور بود. خاندوزی گفت: در حوزه سرمایه گذاری خارجی رکورد جذب ۱۶ ساله با جذب بیش از ۵/۵ میلیارد دلار شکسته شد. در مجموع نیز دولت سیزدهم حدود ۱۲ میلیارد دلار توانست سرمایه گذاری خارجی جذب کند. به گفته سخنگوی اقتصادی دولت، در حوزه کمرک کاهش میانگین زمان پاسخگویی دستگاه های همجوار گمرک از حدود ۱۱ روز به ۵/۶ روز کاهش پیدا کرده است. تعداد بخشنامه ها نیز در سال گذشته حدود ۵۰ درصد کاهش پیدا کرد که نشان از ثبات در تصمیم گیری ها دارد. وزیر اقتصاد گفت: در بورس نیز شرکت های پذیرفته شده از ۶۹۹ به ۷۶۱ شرکت رسیده است. تامین مالی از ۲۴۵ همت به ۴۱۳ همت از بازار سرمایه افزایش پیدا کرده است. این مقام مسئول درباره اقدامات حوزه بانکی گفت: ۴ برابر شدن پرداخت های بانک قرض الحسنه مهر ایران و رسالت، با توجه به کمترین میزان نکول و معوقات در این بانک ها از دیگر اقدامات دولت سیزدهم بوده است. همچنین کاهش تعداد بانک های زیان ده از ۵ بانک به ۱ بانک و حدود ۲۷۵ هزار میلیارد تومان افزایش سرمایه بانک های دولتی از جمله اقدامات مهم در طول این سال ها بوده است. که اتفاق افتاده است.

بذرپاش: متوسط سقف اجاره بها ۲۵ درصد شد

افزایش وام نهضت ملی مسکن به ۸۰۰ میلیون تومان

وزیر راه و شهرسازی با اشاره به دو مصوبه شورای عالی مسکن، از تصویب رقم ۲۵ درصد برای متوسط سقف اجاره بها و افزایش وام ساخت نهضت ملی مسکن به ۸۰۰ میلیون تومان خبر داد.

به گزارش سرویس اقتصادی زمان، مهرداد بذرپاش وزیر راه و شهرسازی، گفت: متوسط سقف اجاره بها با رقم ۲۵ درصد در شورای عالی مسکن به تصویب رسید و بر اساس ماده ۷ قانون ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره بها دولت مکلف شده تا در استان‌هایی که تورم بالای ۳۰ درصد است، نرخ رشد اجاره بها را تعیین کند. بر همین اساس پیشنهادات شورای مسکن استان‌ها در خصوص این نرخ گردآوری شد که در این جلسه بررسی شد و به تصویب رسید. وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه این ارقام فارغ روزهای آینده به استان‌ها ابلاغ می‌شود، افزود: امیدواریم با این تصمیم بازار اجاره به شکل بهتری کنترل شود. بذرپاش به مصوبه مهم دیگر مصوبات جلسه شورای عالی مسکن اشاره کرد و گفت: وام ساخت نهضت ملی مسکن که در سال گذشته به ۵۵۰ میلیون تومان رسیده بود در جلسه امروز به ۸۰۰ میلیون تومان به ازای هر واحد افزایش یافت. وی این مصوبه را بسیار تأثیر گذار دانست و گفت: این مصوبه می‌تواند در تأمین مالی برای اتمام هرچه سریع‌تر پروژه‌های نهضت ملی مسکن مؤثر باشد و این مصوبه مراحل تصویب را در بانک مرکزی طی می‌کند و به زودی ابلاغ می‌شود. وزیر راه و شهرسازی در ادامه به یکی از بزرگترین افتتاح‌های انجام شده در جریان هجدهمین جلسه شورای عالی مسکن اشاره کرد و گفت: امروز ۶۶ هزار و ۷۹۱ واحد نهضت ملی مسکن افتتاح و به ۵۱ هزار و ۷۴۰ متقاضی واجد شرایط زمین واگذار شد. عضو کابینه دولت سیزدهم در ادامه به آغاز عملیات بیش از ۲ میلیون و ۶۶۰ هزار واحد نهضت ملی مسکن اشاره کرد که تا کنون بیش از ۵۶۰ هزار واحد آن تقدیم مردم شده و گفت: علاوه بر این ۲ میلیون و ۶۶۰ هزار واحد، ۵۰۰ هزار قطعه زمین روستایی هم ظرف چند روز آینده به مردم واگذار می‌شود. بذرپاش در بخش دیگری از سخنان خود به رشد تولید بخش مسکن در سال گذشته اشاره کرد که رقمی کم‌سابقه یعنی ۷.۱ درصد را به ثبت رساند و افزود: رشد تولید بخش مسکن از رشد منفی ۷ درصد در سال ۱۴۰۰ به مثبت ۷.۱ در سال ۱۴۰۲ رسید.

۶.۵ میلیون نفر از خط فقر در ایران خارج شده‌اند

طی دو سال، نرخ فقر بر اساس خط درآمدی ۶۸۵ دلار در روز، ۷.۴ درصد کاهش یافت و به ۲۱.۹ درصد در سال ۲۳-۲۰۲۲ رسید. یعنی ۶.۵ میلیون نفر از این خط فقر بالا کشیده شدند.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، در حوزه هدفمندسازی یارانه‌ها میانگین رشد سالانه یارانه نقدی و غیرنقدی و مستمری پرداخت‌شده در سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ برابر با ۳۹ درصد بوده در حالی که در سه سال اول دولت سیزدهم این پرداخت‌ها به طور میانگین سالانه حدود ۸۳ درصد رشد داشته است. در حوزه حقوق و دستمزد، دولت سیزدهم تلاش کرد تا آثار افزایش رشد اقتصادی در دستمزد نیروی کار دولتی و خصوصی، نمود یابد. در سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ حقوق و دستمزد دولتی، بطور متوسط ۱۶ درصد رشد کرده است. این در حالی است که رشد حقوق و دستمزد دولتی در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ بطور متوسط ۳۹ درصد بوده است. حداقل حکم کارگزینی نیروی کار دولتی نیز در سه سال آخر دولت دوازدهم بطور متوسط هرساله ۳۵ درصد و در دولت سیزدهم هر ساله ۳۹ درصد رشد کرده است. همچنین مطابق با مصوبات شورای عالی کار، حداقل دستمزد نیروی کار در بخش خصوصی در سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ بطور متوسط ۲۶ درصد و در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ بطور متوسط ۳۹ درصد رشد کرده است.بر اساس گزارش وزارت امور اقتصادی و دارایی، همانگونه که از این داده‌ها پیداست، رشد دستمزدهای خصوصی و دولتی در دولت سیزدهم بیش از دولت دوازدهم است. همچنین در دولت سیزدهم، دستمزد خصوصی و دولتی بطور متوازن رشد کرده است؛ اما در دولت دوازدهم، رشد دستمزد دولتی همواره بیش از دستمزد خصوصی بوده است. در همین حال بر اساس گزارش بانک جهانی بین سال‌های ۲۱-۲۰۲۰ و ۲۳-۲۰۲۲ با احیای اقتصاد، فقر در کشور کاهش یافته است. طی دو سال، نرخ فقر بر اساس خط درآمدی ۶.۸۵ دلار در روز، ۷.۴ درصد کاهش یافت و به ۲۱.۹ درصد در سال ۲۳-۲۰۲۲ رسید. یعنی ۶.۵ میلیون نفر از این خط فقر بالا کشیده شدند. جمعیتی که در زیر خط فقر درآمدی ۳.۶۵ دلار در روز قرار داشتند نیز ۲.۲ درصد کاهش یافت و به ۳.۸ درصد از کل جمعیت کشور رسید.

اقدامات اساسی دولت سیزدهم برای حل مشکل آب در کشور

وزیر نیرو به تشریح ۴ اقدام اساسی دولت سیزدهم برای حل مشکل آب کشور پرداخت و گفت: یکی از اقدامات کلیدی دولت سیزدهم برای مدیریت مطلوب منابع آب، تدوین نقشه راه آب به عنوان یک سند بالادستی است.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، علی اکبر محرابیان، وزیر نیرو در مراسم افتتاح ۴۲ طرح و پروژه با حضور سرپرست ریاست جمهوری به صورت آنلاین در وزارت نیرو در ارتباط با اقدامات صورت گرفته در دولت سیزدهم در حوزه آبرسانی و مدیریت منابع آب کشور گفت: در ابتدای دولت برنامه‌ها و اهداف مشخصی برای مدیریت منابع آب و توسعه شبکه های آبرسانی در نظر گرفته شد که برخی کارشناسان عقیده داشتند این برنامه‌ها عملیاتی نیست. وزیر نیرو ادامه داد: در این برنامه‌ها آبرسانی به مناطق نیازمند آب به ظرفیت سالانه ۷۰۰ میلیون مترمکعب ظرف ۴ سال در نظر گرفته شده بود که نه تنها ظرف ۳ سال این هدف به صورت کامل محقق شد، بلکه ظرفیت آبرسانی کشور به ۱ میلیارد و ۴۵۰ میلیون متر مکعب رسید که نشان از تحقق بیش از ۲ برابری برنامه تنظیم شده دارد. وی در خصوص اقدامات صورت گرفته در دولت سیزدهم در حوزه سدسازی خاطرنشان کرد: در برنامه تقدیمی به مجلس پیش بینی شده بود ظرف سه سال ۳۰ سد در کشور احداث شود که در سه سال گذشته ۲۶ سد در نقاط مختلف کشور با حجم مخزن ۴ میلیارد و ۳۱ میلیون متر مکعب به بهره‌برداری رسید و اگر عمر دولت به چهار سال می رسید، تعداد این سدها با توجه به اقدامات مضاعفی که در این حوزه صورت گرفته است، به مراتب بیشتر از هدف تعیین شده می‌شد. محرابیان در بخش دیگری از سخنان خود به هدف گذاری دولت برای توسعه شبکه های آبیاری و زهکشی کشور به میزان ۱۲۵ هزار هکتار اشاره کرد و افزود: طی سه سال گذشته ده ها هزار هکتار شبکه آبیاری و زهکشی در کشور توسعه یافت که بخش قابل توجهی از این اراضی در مناطق مرزی قرار دارد و افتتاح پروژه خدا آفرین و سد قیز قلعه سی تنها یکی از این نمونه هاست.وی در خصوص توسعه شبکه‌های آبیاری و زهکشی کشور اضافه کرد: از ۱۲۵ هزار هکتار هدف‌گذاری صورت گرفته، ۴۷ هزار هکتار به صورت رسمی اجرایی شده است و با توجه عنایت ویژه مقام معظم رهبری و اختصاص یک میلیارد دلار برای توسعه شبکه‌های آبیاری و زهکشی مناطق مرزی انتظار می‌رود بقیه هدف تعیین شده نیز با توجه اجرای بخش های مهمی از پروژه ها نهایتا در پاییز امسال اجرایی شود. محرابیان در بخش دیگری از سخنان خود درباره توسعه شبکه‌های فاضلاب شهری و روستایی کشور بیان کرد: در بخش فاضلاب ۴۶ طرح در دستور کار قرار گرفته بود که کار عملیاتی ۳۵ طرح تمام شده و در این بخش شاهد تحقق ۷۶ درصدی برنامه‌ریزی‌ها بودیم. وزیر نیرو در ادامه به ۴ اقدام اساسی دولت سیزدهم برای حل مشکلات آب کشور اشاره کرد و افزود: اجرای طرح بزرگ جهاد آبرسانی از جمله این طرح ها بود که در قالب آن و طی سه سال گذشته به بیش از ۵ هزار روستا آبرسانی شد. وی در همین رابطه اضافه کرد: کار بزرگ دیگری که بخش مدیریت و تامین منابع آب صورت گرفت ترسیم نقشه راه آب کشور به عنوان یک سند راهبردی و بالادستی بود که اجرای آن به عنوان یک شاخص می‌تواند به رفع ناترازی‌ها در بخش آب کمک کند.محرابیان موضوع مهم دیگر در حوزه مدیریت منابع آب را مدیریت توامان آب و برق توصیف کرد و در این خصوص گفت: مدیریت آبهای سطحی در گذشته با توجه به سازه‌ها و سدهایی که در کشور وجود دارد به صورت مطلوب صورت می‌گرفت، اما در بخش چاه‌های کشاورزی مدیریت خوبی در این حوزه وجود نداشت‌وی اذعان داد از سال ۷۰ تا ابتدای دولت سیزدهم اقدام جدی و مناسبی برای مدیریت میزان برداشت چاه‌های آب کشاورزی و صیانت از منابع آب زیرزمینی صورت نگرفته بود و در ابتدای دولت تنها ۵ درصد از چاه ها به کنتور هوشمند مجهز بودند، اما در سه سال گذشته با نصب کنتورهای هوشمند بر روی ۹۹ درصد از چاه‌های کشاورزی و از طریق میزان مصرف انرژی به صورت دقیق، میزان برداشت آب چاه های کشاورزی در حال کنترل و مدیریت است. وزیر نیرو در بخش پایانی سخنان خود به اجرای طرح های گسترده در حوزه بازتخصیص آب و پساب اشاره کرد و افزود: در این حوزه نیز اقدامات قابل قبولی صورت گرفت که نتیجه آن بهبود شاخص های مدیریت منابع آب کشور است.

سرمقاله

اولویت‌های اقتصادی روی میز دولت چهاردهم چه باید باشد؟

مریم فکری

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران می‌گوید: گویا هنوز موضوع اقتصاد در ذهن مسوولان و تصمیم‌گیران یا آنچه در دنیای امروز در حال رخ دادن است، تفاوت دارد و نتیجه این دیگاه تولید غیرقابل رقابت و عدم حضور در زنجیره‌های ارزش جهانی است.

شرایط اقتصادی کشور، تورم بالای ۴۰ درصد، کاهش سرمایه‌گذاری، تحریم‌ها، تراز تجاری منفی، این روزها این سوال را پیش پای رییس‌جمهور آینده کشور قرار داده است که چه برنامه‌ای برای آینده اقتصاد ایران دارد. از نگاه کارشناسان، رفع محدودیت‌های داخلی و خارجی مهم‌ترین اولویت‌های اقتصادی دولت جدید باید باشد که بحث نخست با گذر از اقتصاد دستوری میسر می‌شود و موضوع دوم به رفع تحریم‌های اقتصادی از بدنه اقتصاد کشور بازمی‌گردد. از سوی دیگر، تداوم مسیر اصلاحات اقتصادی برای مهار تورم و بهبود رشد اقتصادی، اولویت‌های دیگر دولت جدید است. شفاف‌سازی سیاست ارزی، اصلاحات صندوق بازنشستگی در کنار مردمی‌سازی اقتصاد با توجه به بخش خصوصی واقعی، پازل اولویت‌های دولت چهاردهم را تکمیل می‌کند

در همین خصوص حسین مهدی‌زاد، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران می‌گوید: اگر مشکلات امروز جامعه ایران را در قالب اینفوگرافی مشاهده کنیم، بیش از ۷۰ درصد این مشکلات، ریشه در موضوعات اقتصاد و تعادل غیرمنطقی دیفنغان دارد. وی می‌افزاید: غلبه ساختار دولتی و بروکرات بر بدنه نحیف بخش خصوصی، امکان هر تغییری را به نفع اقتصاد توسعه‌گرا غیرممکن و یا بسیار سخت کرده است و پیامد این چرخه معیوب را می‌توان در کاهش ممتد نرخ سرمایه‌گذاری و تورم مزمن به وضوح دید.

مهدی‌زاد با طرح این سوال که آیا تورم مزمن در ایران منشا داخلی دارد یا خارجی؟ و یا کاهش سرمایه‌گذاری به دلیل کمبود منابع است یا عدم تقاضا؟ عنوان می‌کند: باید قبول کنیم امروز تورم ۴۰ درصدی و رکود حاصل از آن به عنوان مهم‌ترین و اساسی‌ترین مشکل اقتصاد کشور است. به عبارتی، تورم خود به خروجی سیاست‌گذاری‌هایی که دولت برای کاهش آثار تحریم و مدیریت نوسانات بازار، بدل شد. وی تصریح می‌کند: متاسفانه اصرار دولت برای مدیریت کاهش آثار تورم از طریق مداخله غیرمنطقی در قیمت‌گذاری، به دلیل کاهش عرضه و تولید و تحریک تقاضا خود به گسترگی ابعاد تورم و سرعت رشد آن افزود. عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران می‌گوید: از طرف دیگر، دولت با سیاست‌گذاری غیرکارشناسی در حوزه ارز و تعیین غیرواقعی نرخ آن نه تنها برای تولید مازاد کشور (متاثر از کاهش قدرت خرید داخلی) بستری ایجاد نکرد، بلکه با اصرار بر اعمال رفع تعهد ارزی صادرکنندگان، شرایط را برای تولید صادرات‌محور غیرقابل پیش‌بینی کرد و خروجی جز کاهش شدید صادرات غیرنفتی نصیب کشور نشد. مهدی‌زاد متذکر می‌شود: ثبت رکورد تراز تجاری منفی ۱۷ میلیارد دلاری که در سال ۱۴۰۲ برای اولین بار اتفاق افتاد، مبین این سیاست‌گذاری اشتباه بود که برخلاف نظرات اتاق‌های بازرگانی و صادرکنندگان بود. وی بیان می‌کند: سوال این است که آیا در دولت چهاردهم همچنان تعهد ارزی با همین رویه اجرا خواهد شد و یا همانند بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته به سمت نظام تک‌نرخی خواهیم رفت.

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران در ادامه می‌گوید: مساله مهم دیگر اقتصاد ایران، کاهش میزان سرمایه‌گذاری و قرار گرفتن این شاخص در سیر نزولی است و عملا باید آن را به لیست ابرچالش‌های کشور اضافه کرد. مهدی‌زاد می‌افزاید: براساس آمارهای موجود، کیک اقتصاد ایران به زحمت به رقم ۲۵۰ میلیارد دلار می‌رسد؛ در حالی که طی سال‌های گذشته حتی با رشد اقتصادی کند به مرز ۵۰۰ میلیارد دلار نزدیک شده بود. این درحالی است علی رغم موقعیت ژئوپولیتیک و ژئواستراتژیک کشور و ظرفیت ۱۵۰۰ میلیارد دلاری جذب سرمایه گذاری، در باشگاه رقابت با همسایگانی همچون ترکیه امارات و عربستان غایب هستیم. وی عنوان می‌کند: سوال این است که آیا دولت چهاردهم با فرض امکانات و قوانین موجود سعی در جذب سرمایه‌گذاری دارد و یا می‌توان به ایجاد طرحی نو در دیپلماسی اقتصادی امید داشت؟

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران همچنین می‌گوید: مساله مهم و اساسی دیگر کشور که سال‌هاست بسیاری از فعالان بخش خصوصی را چالش کشیده، نامناسب بودن فضای کسب و کار داخلی است. محیطی که مهمترین خصیصه آن براساس گزارش‌های مرکز پژوهش‌های اتاق ایران، غیرقابل پیشبینی بودن و تغییرات پی در پی مقررات است. مهدی‌زاد می‌افزاید: پیچیده بودن صدور مجوز فعالیت در ایران و فقدان منطق برای سرمایه‌گذاری گواه این موضوع است.وی تصریح می‌کند: گویا هنوز موضوع اقتصاد در ذهن مسوولان و تصمیم‌گیران یا آنچه در دنیای امروز در حال رخ دادن است، تفاوت دارد و نتیجه این دیگاه تولید غیرقابل رقابت و عدم حضور در زنجیره‌های ارزش جهانی است.عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران عنوان می‌کند: این گفتار منکر وجود ظرفیت‌های خاص کشور همچون انرژی و معدن و پیشرفت‌های تکنولوژیک نیست، اما بی‌توجهی به وضعیت سرمایه‌گذاری در فضای قانونی حاکم بر کشور نمی‌تواند جهش و تغییر قابل باوری حتی در زمینه‌های مزیت‌دار برای کشور ایجاد کند.

مهدی‌زاد بیان می‌کند: مهمترین سوالی که رییس دولت چهاردهم باید به آن پاسخ و چاره‌جو حل آن باشد، این است که با توجه به اثر کتمان‌ناپذیری که تحریم بر اقتصاد ایران و حذف از زنجیره‌های ارزش جهانی داشته، می‌توان همچنان تحریم را نعمت دانست و با صرف اتکا به توانمندی‌های داخل راه پیموده را مجدد پیمود؟ و یا با برنامه‌ای منسجم و ملی زمینه‌ساز رفع تحریم و ترمیم روابط بین المللی خواهید شد؟

Alborz.payam@gmail.com

